

Briuselis, 2016 04 06
COM(2016) 196 final

2016/0105 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl atvykimo ir išvykimo sistemos naudojimo iš dalies keičiamas Reglamentas
(ES) Nr. 2016/399**

{SWD(2016) 115 final}
{SWD(2016) 116 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Šiuo pasiūlymu siekiama iš dalies pakeisti 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas)¹. Reglamentą siūloma iš dalies pakeisti atsižvelgiant į pasiūlymą dėl atvykimo ir išvykimo sistemos (AIS), kurios teisės akto pasiūlymas teikiamas tuo pačiu metu.

2013 m. vasario mėn. Komisija pateikė Pažangaus sienų valdymo dokumentų rinkinį, kurį sudaro trys pasiūlymai: 1) reglamento dėl atvykimo ir išvykimo sistemos (AIS), kurioje būtų registruojama informacija apie trečiųjų šalių piliečių, keliaujančių į Šengeno erdvę, atvykimo ir išvykimo laiką ir vietą, 2) reglamento dėl registruotų keliautojų programos (RKP), kad iš anksto įvertinti trečiųjų šalių piliečiai galėtų naudotis supaprastinta patikrinimų kertant Sąjungos išorės sieną tvarka, 3) reglamento, kuriuo dėl AIS ir RKP sukūrimo iš dalies keičiamas Šengeno sienų kodeksas².

Tuo tarpu Komisija nusprendė:

- persvarstyti 2013 m. reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), pasiūlymą;
- persvarstyti 2013 m. reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Šengeno sienų kodeksas, pasiūlymą ir įtraukti į jį techninius pakeitimus, atsirandančius dėl naujo reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), pasiūlymo;
- panaikinti 2013 m. reglamento dėl registruotų keliautojų programos (RKP) pasiūlymą.

Šio sprendimo priežastys išsamiau paaiškintos atnaujinto teisės akto pasiūlymo dėl AIS sukūrimo aiškinamajame memorandume ir prie to pasiūlymo pridėtame poveikio vertinime.

Taigi šiuo pasiūlymu pakeičiamas 2013 m. pasiūlymas³ ir į Šengeno sienų kodeksą įtraukiami techniniai pakeitimai, atsirandantys dėl naujo reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), pasiūlymo, visų pirma dėl atsisakymų leisti trečiųjų šalių piliečiams atvykti registravimo AIS, naujų su AIS skirtomis atsarginėmis procedūromis susijusių elementų ir AIS bei Vizų informacinės sistemos (VIS) sąveikos. Taip šiame naujame pasiūlyme atsižvelgiama į derybų Taryboje ir Europos Parlamente rezultatus.

Kadangi dėl AIS panaikinamas antspaudavimas, šios sistemos sukūrimas atveria galimybę nustatyti automatizuotas su trečiųjų šalių piliečiais, kuriems leista atvykti trumpalaikiam buvimui (ir galiausiai turint kelionių vizą⁴), susijusias sienų kontrolės operacijas. Vis dėlto

¹ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (kodifikuota redakcija) (OL L 77, 2016 3 23, p. 1).

² Atitinkamai COM(2013) 95 FINAL, COM(2013) 97 FINAL ir COM(2013) 96 FINAL.

³ COM(2013) 96 FINAL.

⁴ Jeigu pagal Komisijos pateiktą pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriamas kelionių visa ir iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir

automatizuotos sienų kontrolės sistemų naudojimo sąlygos atskiroms keliautojų kategorijoms (atitinkamai ES, EEA ir Šveicarijos piliečiams, trečiųjų šalių piliečiams, turintiems leidimo gyventi kortelę, trečiųjų šalių piliečiams, turintiems leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą, ir trečiųjų šalių piliečiams, kuriems leista atvykti trumpalaikiam buvimui) yra nevienodos ir kiekviena tvarka reglamentuojama atskirai.

Bendrosios aplinkybės

Bendrosios aplinkybės aprašytos teisės akto pasiūlymo dėl AIS sukūrimo aiškinamajame memorandume ir prie to pasiūlymo pridėtame poveikio vertinime.

Galiojančios nuostatos

2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) ir Konvencija dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo.

Reikia atsižvelgti į tai, kad 2015 m. gruodžio 15 d. Komisija pateikė pasiūlymą iš dalies pakeisti Šengeno sienų kodeksą dėl atitinkamų duomenų bazių tikrinimo prie išorės sienų sugriežtinimo⁵. Derybos dėl šio teksto turės įtakos šiam pasiūlymui, taigi reikėtų ypač pasistengti derybų procese užtikrinti būtiną šių dviejų pasiūlymų sinergiją.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis ir poveikio vertinimo rezultatai aprašyti teisės akto pasiūlymo dėl AIS sukūrimo aiškinamajame memorandume ir prie to pasiūlymo pridėtame poveikio vertinime.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Santrauka

Pagrindiniai siūlomi pakeitimai yra susiję su šiais dalykais:

- papildomi AIS, savitarnos sistemos, e. vartų ir automatizuotos sienų kontrolės sistemos apibrėžimai (2 straipsnis);
- trečiųjų šalių piliečiai, kurių duomenys įvedami į AIS, ir leidžiančios nukrypti nuostatos (6a straipsnis);

reglamentai (EB) Nr. 562/2006 ir (EB) Nr. 767/2008 [COM(2014) 163 *final*], būtų sukurta kelionių viza.

⁵ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl atitinkamų duomenų bazių tikrinimo prie išorės sienų sugriežtinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 562/2006, COM(2015) 670 *final*.

- elektroninę laikmeną turinčiuose kelionės dokumentuose esančio lusto autentiškumo patikrinimas (8 straipsnio 2 dalis)⁶;
- atvykstančių ir išvykstančių trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumento galiojimo patikrinimas, ieškant informacijos atitinkamose duomenų bazėse, visų pirma ŠIS, Interpolo pavogtų ir pamestų kelionės dokumentų duomenų bazėje ir nacionalinėse duomenų bazėse, kuriose pateikiama informacija apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir negaliojančiais pripažintus kelionės dokumentus. Jeigu kelionės dokumento luste įrašytas veido atvaizdas, įrašyto veido atvaizdo patikrinimas, išskyrus tuos trečiųjų šalių piliečius, kurių atvykimas arba išvykimas turi būti registruojamas AIS (8 straipsnio 3 dalies a punkto i papunktis ir 8 straipsnio 3 dalies g punkto i papunktis);
- elektroninę laikmeną turinčių atvykstančių trečiųjų šalių piliečių leidimų gyventi lusto duomenų autentiškumo patikrinimas ir leidimų gyventi bei ilgalaikių vizų galiojimo patikrinimas ŠIS ir kitose atitinkamose duomenų bazėse (8 straipsnio 3 dalies a punkto ii papunktis);
- atvykstančių ir išvykstančių trečiųjų šalių piliečių, kuriems leista atvykti trumpalaikiam buvimui {arba turint kelionių vizą} tapatybės patikrinimas ir (arba) nustatymas, ieškant informacijos AIS ir, jei taikoma, VIS (8 straipsnio 3 dalies a punkto iii papunktis ir 8 straipsnio 3 dalies g punkto iv papunktis);
- patikrinimas AIS, ar atvykstantys ir išvykstantys trečiųjų šalių piliečiai dar nėra viršiję maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijoje trukmės ir, jeigu atvykstantys trečiųjų šalių piliečiai turi vienkartinę arba dvikartinę vizą, patikrinimas, ar jie nėra viršiję didžiausio leidžiamų atvykimų skaičiaus, atliekant informacijos paiešką AIS (8 straipsnio 3 dalies a punkto iii a papunktis, 8 straipsnio 3 dalies g punkto v papunktis ir 8 straipsnio 3 dalies h punkto ii papunktis);
- jeigu atvykstantys asmenys turi vizą [arba kelionių vizą], vizos [arba kelionių vizos] autentiškumo, galiojimo teritorijos ir laiko bei galiojančio statuso patikrinimas ir, jei taikoma, vizos turėtojo tapatybės patikrinimas, ieškant informacijos Vizų informacinėje sistemoje (VIS) (8 straipsnio 3 dalies b punktas);
- galimybė naudoti AIS identifikavimo tikslais prie išorės sienų (8 straipsnio 3 dalies i punktas);
- keliautojo informavimas apie didžiausią leidžiamo buvimo dienų skaičių, atsižvelgiant į informacijos paieškos AIS rezultatus (8 straipsnio 9 dalis);
- galimybė naudotis automatizuotos sienų kontrolės sistemomis:
 - ES, EEA ir Šveicarijos piliečiams bei trečiųjų šalių piliečiams, turintiems leidimo gyventi kortelę (8a straipsnis);
 - trečiųjų šalių piliečiams, turintiems leidimą gyventi (8b straipsnis);

⁶ Jeigu 8 straipsnio 2 dalies taikymo sritis apimtų tik asmenis, pagal Sąjungos teisę besinaudojančius laisvo judėjimo teise, kaip siūloma pasiūlyme COM(2015) 670 *final*, šis autentiškumo patikrinimas turėtų būti aiškiai numatytas 8 straipsnio 3 dalyje ir turėtų būti taikomas trečiųjų šalių piliečiams.

- galimybė asmenims, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS, naudotis savitarnos sistemomis ir e. vartais (8c ir 8d straipsniai);
- nacionalinių supaprastinimo programų, kurias valstybės narės gali nustatyti savo noru, įvedimas (8e straipsnis);
- prievolė įvesti duomenis į AIS, net jei patikrinimai kertant sieną yra sušvelninti (9 straipsnio 3 dalis);
- atsarginės procedūros, kurių turi būti laikomasi tais atvejais, kai nėra techninių galimybių įvesti duomenis į centrinę AIS sistemą arba centrinė AIS sistema neveikia (9 straipsnio 3a dalis);
- automatizuotų sienų kontrolės sistemų, savitarnos sistemų ir e. vartų nuorodos (piktogramos) (10 straipsnio 3a dalis);
- prievolės sistemingai antspauduoti trečiųjų šalių piliečių, kuriems leista atvykti trumpalaikiam buvimui, kelionės dokumentus jiems atvykstant ir išvykstant, panaikinimas. Galimybė valstybei narei antspauduoti tos pačios valstybės narės išduotą leidimą gyventi turinčių trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentus jiems atvykstant ir išvykstant, jeigu tai aiškiai nustatyta tos valstybės narės nacionalinės teisės aktuose (11 straipsnis);
- neteisėto buvimo prezumpcija, jeigu nėra atitinkamų įrašų AIS, ir paneigimo galimybės (12 straipsnis);
- šešių mėnesių nuo AIS veikimo pradžios pereinamasis laikotarpis ir pereinamojo laikotarpio priemonės, skirtos tiems atvejams, kai trečiosios šalies pilietis, kurio sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS, yra atvykęs į valstybių narių teritoriją, bet iki AIS veikimo pradžios iš jos dar nėra išvykęs (12a straipsnis);
- trečiųjų šalių piliečių, kuriems atsisakyta leisti atvykti trumpalaikiam buvimui {arba turint kelionių vizą}, duomenų registravimas AIS (14 straipsnio 2 dalis);
- III, IV ir V priedų pakeitimas;
- VIII priedo išbraukimas.

Teisinis pagrindas

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 77 straipsnio 2 dalies b punktas, kadangi pasiūlyme išdėstytos nuostatos dėl išorės sieną kertančių asmenų patikrinimo kertant sienas.

Šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamas 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas), kuris yra kodifikuota 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 562/2006, nustatančio taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas), kuris buvo pagrįstas atitinkamomis Europos bendrijos steigimo sutarties nuostatomis, tai yra 62 straipsnio 1 dalimi ir 2 dalies a punktu, redakcija.

Subsidiarumo principas

Pagal 77 straipsnį Sąjunga turi teisę formuoti politiką siekdama „užtikrinti, kad nebūtų jokios asmenų, neatsižvelgiant į jų pilietybę, kontrolės jiems kertant vidaus sienas“ ir „užtikrinti asmenų kontrolę ir veiksmingą išorės sienų kirtimo priežiūrą“.

Šiuo pasiūlymu neviršijamos tomis nuostatomis nustatytos ribos. Šiuo pasiūlymu siekiama padaryti Šengeno sienų kodekso pakeitimus, reikalingus AIS sukurti. Valstybės narės vienos negali šių tikslų deramai pasiekti, nes galiojantį Sąjungos teisės aktą (Šengeno sienų kodeksą) gali pakeisti tik Sąjunga.

Proporcingumo principas

Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Sąjungos veiksmų turinys ir forma neviršija to, kas būtina siekiant Sutarčių tikslų. Šiam veiksmui pasirinkta forma turi būti sudarytos tokios sąlygos, kad pasiūlymas pasiektų tikslą ir būtų kuo veiksmingiau įgyvendintas.

2006 m. Šengeno sienų kodeksas turėjo būti nustatytas reglamentu, kad būtų vienodai taikomas visose valstybėse narėse, taikančiose Šengeno *acquis*. Siūloma iniciatyva – Šengeno sienų kodekso pakeitimas – yra esamo reglamento pakeitimas, kurį galima padaryti tik reglamentu. Turinio atžvilgiu šia iniciatyva siūlomi tik esamo reglamento patobulinimai, pagrįsti į jį įtrauktomis politikos gairėmis. Todėl pasiūlymas atitinka proporcingumo principą.

Pasirinkta priemonė

Siūloma priemonė: reglamentas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomu daliniu pakeitimu ES biudžetui poveikio nedaroma.

5. PAPILDOMA INFORMACIJA

Poveikis įvairiems prie Sutarčių pridėtiems protokolams ir su trečiosiomis šalimis sudarytiems asociacijos susitarimams

Pasiūlymas grindžiamas Šengeno *acquis*, kiek tai susiję su išorės sienų kirtimu. Todėl reikia atsižvelgti į pasekmes įvairiems protokolams ir asociacijos susitarimams dėl Danijos, Airijos ir Jungtinės Karalystės, Islandijos ir Norvegijos, Šveicarijos ir Lichtenšteino. Kiekvienos šių šalių padėtis aprašyta šio pasiūlymo 11–16 konstatuojamosiose dalyse ir išsamiau paaiškinta teisės akto pasiūlymo dėl AIS sukūrimo aiškinamajame memorandume.

Trumpa pasiūlytų Šengeno sienų kodekso pakeitimų apžvalga

2 straipsnis. Apibrėžimai

Papildomi apibrėžimai

22 punktas. Naujos atvykimo ir išvykimo sistemos (AIS) apibrėžimas

23 punktas. Savitarnos sistemos apibrėžimas

24 punktas. E. vartų apibrėžimas

25 punktas. Automatizuotos sienų kontrolės sistemos apibrėžimas

Naujas 6a straipsnis. Trečiųjų šalių piliečiai, kurių duomenys įvedami į AIS

Naujame 6a straipsnyje nustatoma prievolė AIS registruoti visus trečiųjų šalių piliečius, kuriems leista atvykti į Šengeno erdvę trumpalaikiam buvimui [arba turint kelionių vizą]. Tokia pat prievolė nustatoma dėl trečiųjų šalių piliečių, kuriems neleista atvykti pagal trumpalaikio buvimo nuostatas [arba turint kelionių vizą]. Išimtys numatytos šių kategorijų asmenims: 1) trečiųjų šalių piliečiams, kurie turi leidimo gyventi kortelę ir yra Sąjungos piliečių arba trečiųjų šalių piliečių, besinaudojančių laisvo judėjimo teise, šeimos nariai, net jei jie nelydi Sąjungos piliečio arba laisvo judėjimo teise besinaudojančio trečiosios šalies piliečio ir neprisijungia prie to asmens; 2) Andoros, Monako ir San Marino piliečiams; 3) trečiųjų šalių piliečiams, kuriems netaikomi patikrinimai kertant sieną arba prievolė išorės sienas kirsti tik sienos perėjimo punktuose arba nustatytomis jų darbo valandomis, taip pat trečiųjų šalių piliečiams, kuriems taikoma supaprastinta sienų kirtimo tvarka; 4) asmenims, turintiems vietinio eismo per sieną leidimą.

8 straipsnis. Asmenų patikrinimas kertant sienas

2 dalyje įrašyta prievolė tikrinti visų elektroninę laikmeną turinčių kelionės dokumentų autentiškumą naudojant galiojančius sertifikatus.

Patobulinamas 3 dalies a punkto i papunktis dėl sienos apsaugos pareigūnų prievolės tikrinti, ar atvykstantis trečiosios šalies pilietis turi dokumentą, kuris yra tinkamas sienai kirsti ir kurio galiojimas nepasibaigęs. Iš tiesų, kalbant apie kelionės dokumento galiojimo tikrinimą, aiškiai numatyta informacijos atitinkamose duomenų bazėse paieška (visų pirma Šengeno informacinėje sistemoje, Interpolo pavogtų ir pamestų kelionės dokumentų duomenų bazėje ir nacionalinėse duomenų bazėse, kuriose pateikiama informacija apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir negaliojančiais pripažintus kelionės dokumentus). Be to, jeigu trečiosios šalies pilietis turi elektroninį kelionės dokumentą, kurio luste įrašytas veido atvaizdas, numatomas to luste įrašyto veido atvaizdo patikrinimas. Numatoma išimtis dėl trečiųjų šalių piliečių, kurių atvykimas turi būti registruojamas AIS ir kurie turi elektroninį kelionės dokumentą. Iš tiesų, šios kategorijos asmenų kelionės dokumento luste saugomo veido atvaizdo patikrinimas turėtų būti atliekamas juos registruojant AIS arba registruojant AIS naują elektroninį pasą (pvz., jeigu pasibaigė senojo paso galiojimo terminas). Atlikus tą patikrinimą, kelionės dokumento duomenys ir to asmens biometriniai duomenys bus išsaugoti AIS ir bus naudojami to asmens tapatybei tikrinti (nustatyti) paskesniais sienos kirtimo atvejais.

3 dalies a punkto ii papunktis susijęs su patikrinimu, ar kartu su kelionės dokumentu, kai taikoma, yra reikalinga viza ar leidimas gyventi. Dėl leidimų gyventi įrašyta prievolė tikrinti elektroninę laikmeną turinčių leidimų gyventi autentiškumą naudojant galiojančius sertifikatus. Be to, Šengeno informacinėje sistemoje ir kitose atitinkamose duomenų bazėse tikrinamas leidimų gyventi arba ilgalaikių vizų galiojimas.

Naujuoju 3 dalies a punkto iii papunkčiu reglamentuojama prievolė naudojant biometrinius identifikatorius patikrinti ir (arba) nustatyti trečiųjų šalių piliečių tapatybę, jeigu jų atvykimas arba atsisakymas leisti jiems atvykti turi būti registruojamas AIS. Toks tapatybės tikrinimas ir (arba) nustatymas atliekamas pagal Reglamento kuriuo sukurama AIS, 21 straipsnį. Dėl to:

- jeigu vizų turėtojai jau užregistruoti AIS, jų biometriniai duomenys bus patikrinti AIS arba VIS;
- jeigu vizų turėtojai dar neregistruoti AIS, jų biometriniai duomenys bus patikrinti VIS ir bus atliktas jų tapatybės nustatymas AIS;
- jeigu keliautojai, kuriems netaikomas reikalavimas turėti vizą, jau užregistruoti AIS, jų biometriniai duomenys bus patikrinti AIS;
- jeigu keliautojai, kuriems netaikomas reikalavimas turėti vizą, dar neregistruoti AIS, atliekamas jų tapatybės nustatymas AIS ir, jeigu asmens duomenų AIS nerandama, bus atliktas jo tapatybės patikrinimas ir, jei taikoma, nustatymas VIS.

3 dalies a punkto iii a papunktyje prievolė tikrinti antspaudus pase siekiant patikrinti, ar į Šengeno erdvę atvykstantis trečiosios šalies pilietis dar neviršijo didžiausios leidžiamo buvimo trukmės, pakeista reikalavimu patikrinti AIS. Lygiai taip pat AIS reikės tikrinti ir tai, ar vienkartinę arba dvikartinę vizą turintys trečiųjų šalių piliečiai nėra viršiję didžiausio leidžiamų atvykimų skaičiaus, nes antspaudavimas panaikinamas.

3 dalies b punktas susijęs su VIS panaudojimu tikrinimui prie išorės sienų. Atsižvelgiant į AIS ir VIS tarpusavio sąveiką bei galimybę prie išorės sienų naudoti automatizuotos sienų kontrolės priemones, sienos apsaugos pareigūnams atsakymais apie duomenų buvimą arba nebuvimą VIS turėtų būti teikiama informacija ne tik apie vizos (arba kelionių vizos) autentiškumą, bet ir apie jos galiojimo teritoriją ir laiką bei statusą. Be to, pagal AIS pasiūlymą, šioje dalyje atsižvelgiama į tai, kad vizų turėtojų tapatybė nebus sistemingai tikrinama VIS. Tam tikrais atvejais vizų turėtojų tapatybė bus tikrinama AIS naudojant jų veido atvaizdą.

Patobulinamas 3 dalies g punkto i papunktis dėl sienos apsaugos pareigūnų prievolės tikrinti, ar išvykstantis trečiosios šalies turi sienai kirsti tinkamą dokumentą. Iš tiesų, yra aiškiai numatyta, kad tikrinant kelionės dokumento galiojimą turi būti ieškoma informacijos atitinkamose duomenų bazėse (visų pirma Šengeno informacinėje sistemoje, Interpolo pavogtų ir pamestų kelionės dokumentų duomenų bazėje ir nacionalinėse duomenų bazėse, kuriose pateikiama informacija apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir negaliojančiais pripažintus kelionės dokumentus). Be to, jeigu trečiosios šalies pilietis turi elektroninį kelionės dokumentą, kurio luste įrašytas veido atvaizdas, numatomas to luste įrašyto veido atvaizdo patikrinimas. Numatoma išimtis dėl trečiųjų šalių piliečių, kurių atvykimas turi būti registruojamas AIS ir kurie turi elektroninį kelionės dokumentą. Iš tiesų, šios kategorijos asmenų kelionės dokumento luste saugomo veido atvaizdo patikrinimas turėtų būti atliekamas juos registruojant AIS arba registruojant AIS naują elektroninį pasą (pvz., jeigu pasibaigė senojo paso galiojimo terminas). Atlikus tą patikrinimą, kelionės dokumento duomenys ir to asmens biometriniai duomenys bus išsaugoti AIS ir bus naudojami to asmens tapatybei tikrinti (nustatyti) paskesniais sienos kirtimo atvejais.

Naujuoju 3 dalies g punkto iv papunkčiu reglamentuojama prievolė naudojant biometrinius identifikatorius patikrinti ir (arba) nustatyti trečiųjų šalių piliečių tapatybę, jeigu jų išvykimas turi būti registruojamas AIS. Toks tapatybės tikrinimas ir (arba) nustatymas atliekamas pagal Reglamento kuriuo sukurama AIS, 21 straipsnį. Taigi, jeigu vizų turėtojai jau užregistruoti AIS, jų biometriniai duomenys gali būti patikrinti AIS arba, jei taikoma, VIS.

Naujame 3 dalies g punkto v papunktyje prievolė tikrinti antspaudus pase siekiant patikrinti, ar iš Šengeno erdvės išvykstantis trečiosios šalies pilietis dar neviršijo maksimalios leidžiamo buvimo trukmės, pakeista reikalavimu patikrinti AIS.

Išbraukiamas 3 dalies h punkto ii papunktis, kuriame patikrinimas, ar iš Šengeno erdvės išvykstantis trečiosios šalies pilietis yra viršijęs maksimalią leidžiamo buvimo trukmę, buvo laikytas neprivalomu. Iš tiesų, kai bus sukurta AIS, šis patikrinimas bus privalomas.

3 dalies i punktas pritaikomas taip, kad būtų numatyta galimybė asmenų, kurie gali neatitikti arba nebeatitikti atvykimo į valstybių narių teritoriją, buvimo ar gyvenimo joje sąlygų, nustatymui naudoti ne tik VIS, bet ir AIS.

Naujoje 9 dalyje numatoma sienos apsaugos pareigūnų prievolė informuoti trečiųjų šalių piliečius apie didžiausią leidžiamo buvimo Šengeno erdvėje dienų skaičių, kaip nustatyta AIS ir, jei taikoma, – VIS.

Naujų 8a, 8b, 8c ir 8d straipsnių įtraukimas siekiant numatyti suderintą įvairių kategorijų keliautojų patikrinimų kertant sieną automatizavimą.

Pačios keliautojų atvykimo ir išvykimo sąlygos nesikeičia.

8a ir 8b straipsniai nėra techniniai pakeitimai, kuriuos lemia AIS sukūrimas, o papildomos nuostatos, kuriomis siekiama dar labiau supaprastinti patikrinimų kertant sieną tvarką naudojant šiuolaikines technologijas.

Naujas 8a straipsnis. Galimybė ES, EEE ir Šveicarijos piliečiams bei leidimo gyventi kortelę turintiems trečiųjų šalių piliečiams naudotis automatizuotos sienų kontrolės sistemomis

1 dalyje nustatoma šio straipsnio taikymo sritis asmenų atžvilgiu (t. y. Sąjungos piliečiai, trečiųjų šalių piliečiai, turintys Sąjungos piliečių teisėms lygiavertes teises laisvai judėti, ir leidimo gyventi kortelę turintys trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra Sąjungos piliečių arba trečiųjų šalių piliečių, turinčių Sąjungos piliečių teisėms lygiavertestėises laisvai judėti, šeimos nariai).

2 dalyje išvardijamos sąlygos, kurios visos turi būti įvykdytos, kad būtų galima naudotis automatizuotos sienų kontrolės sistemomis. Visų pirma, atitinkamas asmuo turi turėti elektroninį kelionės dokumentą, kurio lusto autentiškumas patikrinamas. Be to, panaudojama prieiga prie luste saugomo veido atvaizdo, siekiant patikrinti turėtojo tapatybę luste įrašytą veido atvaizdą lyginant su vietoje nuskaitytu kelionės dokumento turėtojo veido atvaizdu. Jeigu trečiųjų šalių piliečiai, pagal Sąjungos teisę besinaudojantys laisvo judėjimo teise, turi leidimo gyventi kortelę, tai turi būti elektroninė kortelė (tinkama ir galiojanti), kurios lusto duomenų autentiškumas patikrinamas. Be to, panaudojama prieiga prie luste saugomo veido atvaizdo, siekiant patikrinti leidimo gyventi kortelės turėtojo tapatybę luste įrašytą veido atvaizdą palyginant su vietoje nuskaitytu jo veido atvaizdu.

3 dalyje nustatyta, kad patikrinimai atvykstant ir išvykstant atliekami pagal 8 straipsnio 2 dalį. Tačiau yra aiškiai numatoma, kad tuo atveju, jeigu patikrinimai kertant sieną atvykstant ir išvykstant atliekami naudojant automatizuotos sienų kontrolės sistemą, be kita ko, sistemingai tikrinama, ar sieną kertantys asmenys nekelia realios, dabartinės ir pakankamai rimtos

grėsmės valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams ar grėsmės visuomenės sveikatai, be kita ko, atliekant informacijos paiešką atitinkamose Sąjungos ir nacionalinėse duomenų bazėse, visų pirma Šengeno informacinėje sistemoje⁷.

Atvykstant ir išvykstant atliktų automatizuotų patikrinimų kertant sieną rezultatai pateikiami sienos apsaugos pareigūnui, kuris atsižvelgia į tuos rezultatus ir leidžia atvykti arba išvykti, arba, priešingu atveju, tą asmenį nusiunčia pas sienos apsaugos pareigūną (4 dalis).

5 dalyje išvardijamos sąlygos, kuriomis asmuo nusiunčiamas pas sienos apsaugos pareigūną. Tačiau 6 dalyje numatoma, kad sienos apsaugos pareigūnas, prižiūrintis asmens, kuris naudojasi automatizuotos sienų kontrolės sistema, sienos kirtimą, nusiųsti tą asmenį pas sienos apsaugos pareigūną gali nuspręsti dėl kitų priežasčių.

7 dalyje numatyta prievolė užtikrinti sistemos naudojimo priežiūrą, kad būtų nustatomas netinkamas, nesąžiningas ar neįprastas sistemos panaudojimas.

Naujas 8b straipsnis. Galimybė leidimą gyventi turintiems trečiųjų šalių piliečiams naudotis automatizuotos sienų kontrolės sistemomis

1 dalyje išvardijamos sąlygos, kurias visas leidimą gyventi turintys trečiųjų šalių piliečiai turi įvykdyti, kad galėtų naudotis automatizuotos sienų kontrolės sistemomis. Visų pirma, atitinkamas asmuo turi turėti elektroninį kelionės dokumentą, kurio lusto autentiškumas patikrinamas. Be to, panaudojama prieiga prie luste saugomo veido atvaizdo, siekiant patikrinti turėtojo tapatybę luste įrašytą veido atvaizdą lyginant su vietoje nuskaitytu kelionės dokumento turėtojo veido atvaizdu. Jeigu trečiųjų šalių piliečiai turi leidimą gyventi, prieiga prie to leidimo gyventi lusto taip pat naudojama, siekiant patikrinti jo duomenų autentiškumą ir leidimo gyventi turėtojo tapatybę.

2 dalyje pateikiama išsami informacija apie patikrinimus kertant sieną, kurie atliekami atvykstant ir išvykstant.

Atvykstant ir išvykstant atliktų patikrinimų kertant sieną rezultatai pateikiami sienos apsaugos pareigūnui, kuris atsižvelgia į tuos rezultatus ir leidžia atvykti arba išvykti, arba, priešingu atveju, asmenį nusiunčia pas sienos apsaugos pareigūną (3 dalis).

Sąlygos, kuriomis asmuo nusiunčiamas pas sienos apsaugos pareigūną, išvardytos 4 dalyje. Tačiau 5 dalyje numatoma, kad sienos apsaugos pareigūnas, prižiūrintis asmens, kuris naudojasi automatizuotos sienų kontrolės sistema, sienos kirtimą, siųsti tą asmenį pas sienos apsaugos pareigūną gali nuspręsti dėl kitų priežasčių.

6 dalyje numatyta prievolė užtikrinti sistemos naudojimo priežiūrą, kad būtų nustatomas netinkamas, nesąžiningas ar neįprastas sistemos panaudojimas.

Naujas 8c straipsnis. Savitarnos sistemų naudojimas išankstiniam duomenų registravimui AIS

⁷ Panaši sąlyga numatyta pasiūlyme (COM(2015) 670/2) ir bus įtraukta į privalomus laisvo judėjimo teisę besinaudojančių asmenų patikrinimus. Atsižvelgiant į galutinę priimto teksto versiją, šis sakinyss gali tapti nebeaktualus arba nereikalingas.

Naujame 8c straipsnyje nustatoma galimybė asmenims, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS, naudotis savitarnos sistemomis savo asmens bylos duomenims AIS iš anksto užregistruoti.

1 dalyje išvardijamos sąlygos, kurias visas asmenys, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS, turi įvykdyti, kad galėtų pasinaudoti savitarnos sistemomis savo asmens bylos duomenims AIS iš anksto užregistruoti. Visų pirma, atitinkamas asmuo turi turėti elektroninį kelionės dokumentą, kurio lusto autentiškumas patikrinamas. Be to, panaudojama prieiga prie kelionės dokumente saugomo veido atvaizdo, siekiant patikrinti turėtojo tapatybę luste įrašytą veido atvaizdą palyginant su vietoje nuskaitytu kelionės dokumento turėtojo veido atvaizdu.

2–4 dalyse apibūdinami veiksmai, kuriuos turi atlikti savitarnos sistemos.

5 dalis susijusi su atveju, kai per savitarnos sistemą nustatoma, kad asmuo nėra užregistruotas AIS. Tokiu atveju reikalaujami duomenys surenkami ir iš anksto užregistruojami AIS per savitarnos sistemą. Toks asmuo visada nukreipiamas pas sienos apsaugos pareigūną, kuris patikrina, ar savitarnos sistemoje panaudotas kelionės dokumentas atitinka asmens turimą dokumentą ir ar AIS užregistruoti biometriniai identifikatoriai atitinka vietoje nuskaitytus atitinkamo asmens biometrinius identifikatorius.

6 ir 7 dalys susiję su atveju, kai per savitarnos sistemą nustatoma, kad asmuo jau užregistruotas AIS, bet jo asmens bylą reikia atnaujinti.

8 dalyje numatyta prievolė užtikrinti sistemos naudojimo priežiūrą, kad būtų nustatomas netinkamas, nesąžiningas ar neįprastas sistemos panaudojimas.

Naujas 8d straipsnis. Savitarnos sistemų ir (arba) e. vartų naudojimas, kai kirsti sieną nori trečiųjų šalių piliečiai, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS

Naujame 8d straipsnyje nustatoma galimybė asmenims, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS, naudotis savitarnos sistema, kad būtų atlikti jų patikrinimai kertant sieną. Taip pat numatoma galimybė pasinaudoti e. vartais sienai kirsti. Remdamosi šiuo dviejų etapų metodu, valstybės narės galėtų nuspręsti šios kategorijos keliautojams nustatyti visiškai automatizuotą galimybę kirsti sieną (jeigu pasinaudojus savitarnos sistema sudaroma galimybė pasinaudoti e. vartais) arba pusiau automatizuotą galimybę kirsti sieną (jeigu galimybė pasinaudoti e. vartais taip ir nenumatoma, o asmuo visada turi gauti sienos apsaugos pareigūno leidimą, kad galėtų kirsti sieną). Tačiau AIS dar neužregistruoti trečiųjų šalių piliečiai visada nusiunčiami pas sienos apsaugos pareigūną (net jei jie pasinaudoja savitarnos sistemomis savo duomenims iš anksto užregistruoti), kad būtų užbaigta jų registracija AIS. Dėl to galima numatyti tik pusiau automatizuotą galimybę šiems keliautojams kirsti sieną.

1 dalyje išvardijamos sąlygos, kurias visas asmenys, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS, turi įvykdyti, kad galėtų pasinaudoti savitarnos sistema tam, kad būtų atlikti jų patikrinimai kertant sieną. Visų pirma, atitinkamas asmuo turi turėti elektroninį kelionės dokumentą, kurio lusto autentiškumas patikrinamas. Be to, panaudojama prieiga prie luste saugomo veido atvaizdo, siekiant patikrinti turėtojo tapatybę luste įrašytą veido atvaizdą lyginant su vietoje nuskaitytu kelionės dokumento turėtojo veido atvaizdu. Galiausiai asmuo jau turi būti užregistruotas arba iš anksto užregistruotas AIS.

2 dalyje pateikiama išsami informacija apie patikrinimus kertant sieną, kurie atliekami atvykstant ir išvykstant.

Atvykstant ir išvykstant atliktų patikrinimų kertant sieną rezultatai pateikiami sienos apsaugos pareigūnui, kuris atsižvelgia į tuos rezultatus ir leidžia atvykti arba išvykti, arba, priešingu atveju, asmenį nusiunčia pas sienos apsaugos pareigūną (3 dalis).

4 dalyje išvardijamos sąlygos, kuriomis asmuo nusiunčiamas pas sienos apsaugos pareigūną. Tačiau 5 dalyje numatoma, kad sienos apsaugos pareigūnas, prižiūrintis asmens, kuris naudojasi automatizuotos sienų kontrolės sistema, sienos kirtimą, siųsti tą asmenį pas sienos apsaugos pareigūną gali nuspręsti dėl kitų priežasčių.

6 dalyje numatoma, kad valstybės narės gali nuspręsti įdiegti šiuos e. vartus ir kad asmenims, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS, gali būti leista pasinaudoti e. vartais. Taigi 6 dalyje apibrėžiama sąsaja, kuri turėtų būti sukurta tarp e. vartų ir AIS. Be to, jeigu valstybė narė nusprendžia įdiegti e. vartus, ji turi galimybę sujungti šiuos e. vartus su savitarnos sistemomis arba jų nesujungti. Jeigu e. vartai nesujungti su savitarnos sistemomis, tai reiškia, kad patikrinimo procesas ir faktinės sienos kirtimas vyksta skirtingose vietose. Taigi, dėl tų atvejų, kai šios dvi sudedamosios dalys nėra sujungtos, 6 dalyje numatoma prievolė e. vartuose sukurti sistemą, kurioje būtų tikrinama, ar e. vartais besinaudojantis asmuo yra tas pats asmuo, kuris pasinaudojo savitarnos sistemomis. Tokiam patikrinimui atlikti naudojamas bent vienas biometrinis identifikatorius.

7 dalis susijusi su atveju, kai asmuo neturi elektroninio kelionės dokumento arba kai negalima patikrinti kelionės dokumento autentiškumo arba jo turėtojo tapatybės. Tokiu atveju, jeigu sienos apsaugos pareigūnas gali gauti per savitarnos sistemą atliktų patikrinimų kertant sieną rezultatus, jis gali atlikti tik tuos patikrinimus, kurių nebuvo galima atlikti per savitarnos sistemą. Bet kuriuo atveju, sienos apsaugos pareigūnas patikrina, ar savitarnos sistemoje panaudotas kelionės dokumentas atitinka priešais sienos apsaugos pareigūną esančio asmens turimą dokumentą.

8 dalyje numatyta prievolė užtikrinti savitarnos sistemos ir e. vartų naudojimo priežiūrą, kad būtų nustatomas netinkamas, nesąžiningas ar neįprastas sistemos panaudojimas.

Naujas 8e straipsnis. Nacionalinės supaprastinimo programos

8e straipsnyje numatoma galimybė kiekvienai valstybei narei savo noru nustatyti nacionalinę programą, pagal kurią atvykstantiems trečiųjų šalių piliečiams kertant tokios valstybės narės sieną galėtų būti taikomi šie du supaprastinimai:

- išvykimo ir atvykimo vietos, buvimo tikslo, įskaitant patvirtinamuosius dokumentus, patikrinimo (8 straipsnio 3 dalies a punkto iv papunktis);
- ir pakankamų pragyvenimo lėšų turėjimo patikrinimo (8 straipsnio 3 dalies a punkto v papunktis).

2 dalyje numatoma prievolė užtikrinti, kad trečiųjų šalių piliečiai, teikiantys prašymą pasinaudoti tokia programa, būtų iš anksto įvertinami. Joje išsamiai apibūdinamos būtinausios sąlygos, kurias bet kuris trečiosios šalies pilietis turi tenkinti, kad jam būtų leista pasinaudoti nacionaline supaprastinimo programa.

4 dalyje numatoma galimybė dviem ar daugiau tokią savo nacionalinę programą sukūrusių valstybių narių sudaryti tarpusavio susitarimus, kad jų nacionalinių programų naudą gavėjai galėtų naudotis kitose nacionalinėse programose pripažįstama supaprastinta tvarka.

9 straipsnis. Patikrinimų kertant sieną sušvelninimas

Esamas tekstas pritaikomas atsižvelgiant į AIS sukūrimą. Pabrėžiama prievolė visada įvesti į Šengeno erdvę atvykstančio arba iš jos išvykstančio keliautojo duomenis į AIS. Net ir sušvelninus patikrinimus kertant sieną, duomenys turi būti toliau registruojami AIS.

Naujoje 3a dalyje numatomi atsarginiai sprendimai tam atvejui, jeigu nėra techninių galimybių įvesti duomenis į centrinę AIS sistemą arba centrinė AIS sistema neveikia; tai, be kita ko, yra duomenų saugojimas vienodoje nacionalinėje sąsajoje, jei tai įmanoma, arba, priešingu atveju, duomenų saugojimas vietoje. Jei įmanoma, užtikrinama galimybė atlikti informacijos paiešką Vizų informacinėje sistemoje vizų turėtojų tapatybei patikrinti.

10 straipsnis. Atskiros juostos ir informaciniai ženklai

Įrašyta nauja 3a dalis siekiant atsižvelgti į automatizuotų sienų kontrolės sistemų, savitarnos sistemų ir e. vartų įvedimą. Siekiant suderinto požiūrio, valstybės narės tokiais atvejais naudoja III priedo D dalyje nurodytus ženklus.

11 straipsnis. Kelionės dokumentų antspaudavimas

Naujame 11 straipsnyje atsižvelgiama į tai, kad AIS siekiama panaikinti trečiųjų šalių piliečių, kuriems leista atvykti trumpalaikiam buvimui, kelionės dokumentų antspaudavimą jiems atvykstant ir išvykstant, nes joje toks antspaudavimas pakeičiamas elektroniniu atvykimo ir išvykimo registravimu. Taigi yra panaikinama prievolė sistemingai antspauduoti trečiųjų šalių piliečių, kuriems leista atvykti trumpalaikiam buvimui, kelionės dokumentus jiems atvykstant ir išvykstant.

Tačiau tam atvejui, jeigu tai aiškiai nustatyta nacionalinės teisės aktuose, naujame 11 straipsnyje numatoma galimybė kiekvienai valstybei narei antspauduoti tos pačios valstybės narės išduotą leidimą gyventi turinčių trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentą jiems atvykstant ir išvykstant. Praktinio pobūdžio priemonės, taikomos tokiam antspaudavimui, nurodytos IV priede.

12 straipsnis. Buvimo trukmės sąlygų neatitikimo prezumpcija

Esamas tekstas pritaikomas atsižvelgiant į AIS sukūrimą. Šiuo metu 12 straipsniu reglamentuojama neteisėto buvimo prielaidos, kai nėra atvykimo arba išvykimo antspaudų, paneigimo tvarka. Kai bus sukurta AIS, antspaudus pakeis elektroninis įrašas AIS.

12a straipsnis Pereinamasis laikotarpis ir priemonės

- 1 dalis susijusi su šešių mėnesių pereinamuoju laikotarpiu nuo AIS veikimo pradžios. Šiuo pereinamuoju laikotarpiu sienos apsaugos pareigūnai turės atsižvelgti į kelionės dokumentuose uždėtus spaudus, taip pat į AIS įrašytus duomenis. Vykdydami tokius veiksmus, sienos apsaugos pareigūnai galės patikrinti, ar neviršijama maksimali leidžiamo

buvimo trukmė, ir, jeigu trečiųjų šalių piliečiai turi vienkartinę arba dvikartinę vizą, – ar jie nėra viršiję didžiausio leidžiamų atvykimų skaičiaus. Iš tiesų, asmenys per 180 dienų iki AIS veikimo pradžios galėjo būti valstybių narių teritorijoje. Tokiu atveju jų kelionės dokumentas turėjo būti atitinkamai pažymėtas spaudu. Taigi atliekant minėtus patikrinimus į šiuos spaudus reikia atsižvelgti.

- 2 dalis susijusi su atveju, kai asmuo į valstybių narių teritoriją yra atvykęs prieš AIS veikimo pradžią ir iki šios sistemos veikimo pradžios iš jos dar nėra neišvykęs. Tokiu atveju tam asmeniui išvykstant AIS bus įrašyta jo asmens byla, o į atvykimo ir (arba) išvykimo įrašą bus įvesta to paskutinio atvykimo diena, kad atvykimo ir (arba) išvykimo įrašas būtų užbaigtas.

14 straipsnis. Atsisakymas leisti atvykti

Naujame 2 dalies punkte numatoma registruoti AIS trečiųjų šalių piliečių, kuriems neleista atvykti trumpalaikiam buvimui [ar būti turint kelionių vizą], duomenis.

3 dalyje aiškiai numatoma, kad AIS įrašyti duomenys turi būti ištaisyti, jeigu išnagrinėjus skundą daroma išvada, kad sprendimas neleisti atvykti buvo nepagrįstas.

III priedas. Eismo juostas sienos perėjimo punktuose žyminčių ženklų pavyzdžiai

III priede esantys ženklai papildomi naujais ženklais, skirtais automatizuotos sienų kontrolės juostoms.

IV priedas. Žymėjimas spaudais

Esamas tekstas pritaikomas atsižvelgiant į AIS sukūrimą. Kai bus sukurta nauja sistema, IV priedas turėtų būti taikomas tik: 1) spaudams, kuriuos turi dėti visos valstybės narės atsisakymo leisti atvykti atvejais, 2) jei tai aiškiai nustatyta nacionalinės teisės aktuose, spaudams, kuriais valstybė narė galėtų žymėti trečiųjų šalių piliečių, turinčių tos pačios valstybės narės išduotą leidimą gyventi, kelionės dokumentus jiems atvykstant ar išvykstant.

V priedo A dalis. Atsisakymo leisti atvykti tvarka pasienyje

Esamas tekstas pritaikomas atsižvelgiant į AIS sukūrimą:

- 1 dalies b punktas pakeičiamas ir dabar taikomas tik tų kategorijų asmenims, kurių duomenys, susiję su atsisakymu leisti atvykti, registruojami AIS. Sienos apsaugos pareigūnų pareiga uždėti pase atvykimo spaudą išlieka.
- 1 dalies d punktas pakeičiamas ir dabar taikomas tik tų kategorijų asmenims, kurių duomenys, susiję su atsisakymu leisti atvykti, nėra registruojami AIS, tačiau jų pase turi būti dedamas atvykimo spaudas, o atsisakymas leisti atvykti turi būti įregistruojamas nacionaliniame registre.

VIII priedas išbraukiamas

Ši informacija bus įrašoma į AIS.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl atvykimo ir išvykimo sistemos naudojimo iš dalies keičiamas Reglamentas
(ES) Nr. 2016/399**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas)⁸, nustatytos valstybių narių išorės sienų kirtimo sąlygos, kriterijai ir išsamios taisyklės.
- (2) [Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. XXX, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos prieigos prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos]⁹, siekiama sukurti centralizuotą trečiųjų šalių piliečių, kertančių Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienas trumpalaikiam buvimui [arba buvimui turint kelionių vizą], atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti atvykti duomenų registravimo sistemą;

⁸ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (kodifikuota redakcija) (OL L 77, 2016 3 23, p. 1).

⁹ OL L ...

- (3) kad galėtų patikrinti trečiųjų šalių piliečius pagal Reglamentą (ES) Nr. 2016/399, įskaitant trečiųjų šalių piliečių tapatybės patikrinimą ir (arba) nustatymą, taip pat patikrinimą, ar trečiosios šalies pilietis neviršijo maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijose trukmės, sienos apsaugos pareigūnai turėtų naudotis visa turima informacija, įskaitant AIS duomenis; toje sistemoje saugomi duomenys taip pat turėtų būti naudojami tikrinant, ar vienkartinę arba dvikartinę vizą turintys trečiųjų šalių piliečiai nėra viršiję didžiausio leidžiamų atvykimų skaičiaus;
- (4) kad AIS būtų visiškai veiksminga, patikrinimai prie išorės sienų atvykstant ir išvykstant turėtų būti atliekami vienodai;
- (5) siekiant sukurti AIS, reikia pakeisti išorės sienas kertančių asmenų tikrinimo tvarką, nustatytą Reglamente (ES) 2016/399. Visų pirma, AIS siekiama panaikinti trečiųjų šalių piliečių, kuriems leista būti šalyje [arba leista būti turint kelionių vizą], kelionės dokumentų antspaudavimą jiems atvykstant ir išvykstant ir jį pakeisti tiesioginiu elektroniniu atvykimo ir išvykimo registravimu AIS; tačiau reikalavimas antspauduoti kelionės dokumentą tuo atveju, kai trečiosios šalies piliečiui atsisakoma leisti atvykti, išlieka, nes jis susijęs su didesnę riziką keliančiais keliautojais; be to, tikrinimo kertant sieną tvarkoje reikia atsižvelgti į AIS ir Vizų informacinės sistemos (VIS) sąsajos sukūrimą; galiausiai AIS atveria galimybę naudoti naujas technologijas, kai sienas kerta trumpalaikiam buvimui atvykstantys keliautojai;
- (6) sienos apsaugos pareigūnai šešis mėnesius nuo AIS veikimo pradžios buvimą valstybių narių teritorijoje per šešis mėnesius iki atvykimo arba išvykimo turėtų vertinti ne tik tikrindami AIS užregistruotus atvykimo ir (arba) išvykimo duomenis, bet ir kelionės dokumentuose esančius spaudus; tokia priemonė turėtų sudaryti galimybę atlikti būtinus patikrinimus tais atvejais, kai trumpą laiką būti valstybių narių teritorijoje asmeniui buvo leista per šešis mėnesius iki AIS veikimo pradžios; be to, būtina nustatyti konkrečias nuostatas dėl asmenų, kurie yra atvykę į valstybių teritoriją, bet iki sistemos veikimo pradžios iš jos dar nėra išvykę; tokiais atvejais išvykstant iš valstybių narių teritorijos AIS turėtų būti užregistruotas ir paskutinis atvykimas;
- (7) atsižvelgiant į nevienodą sienas kertančių trečiųjų šalių piliečių skaičių valstybėse narėse ir skirtinguose valstybių narių sienos perėjimo punktuose, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, ar ir koku mastu naudotis tokiomis technologijoms kaip automatizuotos sienų kontrolės sistemos, savitarnos terminalai ir e. vartai; naudojant tokias technologijas, turėtų būti užtikrinta, kad patikrinimai kertant išorės sienas atvykstant ir išvykstant būtų atliekami vienodai ir kad būtų užtikrintas atitinkamas saugumo lygis;
- (8) be to, reikia apibrėžti sienos apsaugos pareigūnų uždavinius ir vaidmenį naudojant tokias technologijas; atsižvelgiant į tai, turėtų būti užtikrinta, kad naudojant automatizuotas priemones atliktų patikrinimų kertant sieną rezultatai būtų pateikti sienos apsaugos pareigūnams, kad jie galėtų priimti atitinkamus sprendimus; be to, būtina prižiūrėti, kaip keliautojai naudojami automatizuotos sienų kontrolės sistemomis, savitarnos terminalais ir e. vartais, kad būtų išvengta nesąžiningo elgesio ir naudojimo; be to, vykdydami šią priežiūrą, sienos apsaugos pareigūnai turėtų ypatingą dėmesį skirti nepilnamečiams ir turėtų būti tokioje vietoje, iš kurios galėtų nustatyti asmenis, kuriems reikalinga apsauga;

- (9) valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę savo noru nustatyti nacionalines supaprastinimo programas, pagal kurias iš anksto įvertinti trečiųjų šalių piliečiai atvykdami galėtų naudotis nuodugnaus patikrinimo išimtimis; naudojant tokias nacionalines supaprastinimo programas, turėtų būti užtikrinta, kad jos būtų nustatytos vienodai ir būtų užtikrintas tinkamas saugumo lygis;
- (10) Šis reglamentas nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB¹⁰ taikymui;
- (11) kadangi šio reglamento tikslą – iš dalies pakeisti galiojančias Reglamento (ES) Nr. 2016/399 taisykles – galima pasiekti tik Sąjungos lygiu, Sąjunga gali priimti priemonės laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo; pagal tame straipsnyje taip pat nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (12) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas; kadangi šis reglamentas grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio reglamento, Danija turi nuspręsti, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę;
- (13) šis reglamentas yra Šengeno *acquis* nuostatų, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2000/365/EB¹¹, plėtojimas; todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (14) šis reglamentas yra Šengeno *acquis* nuostatų, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB¹², plėtojimas; todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (15) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹³ patenkančios į Tarybos sprendimo 1999/437/EB¹⁴ 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį;
- (16) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir

¹⁰ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

¹¹ 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 131, 2000 6 1, p. 43).

¹² 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

¹³ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

¹⁴ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

plėtojant Šengeno *acquis*¹⁵, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB¹⁶ 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB¹⁷ 3 straipsniu.

(17) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁸, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB¹⁹ 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES²⁰ 3 straipsniu;

(18) todėl Reglamentas (ES) Nr. 2016/399 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 2016/399 iš dalies keičiamas taip:

(1) 2 straipsnis papildomas šiais 22, 23, 24 ir 25 punktais:

„22. atvykimo ir išvykimo sistema (AIS) – sistema, sukurta pagal [Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. XXX, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos priegigos prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos];

23. savitarnos sistema – automatizuota sistema, atliekanti visus arba kai kuriuos sieną kertančio asmens patikrinimus;

¹⁵ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

¹⁶ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

¹⁷ 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

¹⁸ OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

¹⁹ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

²⁰ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

24. e. vartai – elektroninėmis priemonėmis valdoma infrastruktūra, kurioje faktiškai kertama išorės siena;

25. automatizuotos sienų kontrolės sistema – sistema, kuri suteikia automatizuoto sienos kirtimo galimybę ir kurią sudaro savitarnos sistema ir e. vartai.“

(2) Įterpiamas 6a straipsnis:

„6a straipsnis

Trečiųjų šalių piliečiai, kurių duomenys įvedami į AIS

1. Pagal [Reglamento, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 14, 15, 17 ir 18 straipsnius į AIS įvedami šių kategorijų asmenų atvykimo ir išvykimo duomenys:

- (a) trečiųjų šalių piliečių, kuriems pagal 6 straipsnio 1 dalį leista atvykti trumpalaikiam buvimui [arba leista būti turint kelionių vizą];
- (b) trečiųjų šalių piliečių, kurie yra Sąjungos piliečio šeimos nariai, kuriems taikoma Direktyva 2004/38/EB ir kurie neturi toje direktyvoje nurodytos leidimo gyventi kortelės;
- (c) trečiųjų šalių piliečių, kurie yra trečiųjų šalių piliečių, pagal Sąjungos teisę besinaudojančių laisvo judėjimo teise, šeimos nariai ir kurie neturi Direktyvoje 2004/38/EB nurodytos leidimo gyventi kortelės.

2. Trečiųjų šalių piliečių, kuriems pagal šio reglamento 14 straipsnį neleista atvykti trumpalaikiam buvimui arba turint kelionių vizą, duomenys į AIS įvedami pagal [Reglamento, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 16 straipsnį.

3. Į AIS neįvedami šių kategorijų asmenų duomenys:

- (a) trečiųjų šalių piliečių, kurie yra Sąjungos piliečio šeimos nariai, kuriems taikoma Direktyva 2004/38/EB ir kurie turi leidimo gyventi kortelę pagal tą direktyvą;
- (b) trečiųjų šalių piliečių, kurie yra trečiųjų šalių piliečių, pagal Sąjungos teisę besinaudojančių laisvo judėjimo teise, šeimos nariai ir kurie turi Direktyvoje 2004/38/EB nurodytą leidimo gyventi kortelę;
- (c) Andoros, Monako ir San Marino piliečių;
- (d) asmenų arba tam tikrų kategorijų asmenų, kuriems patikrinimai kertant sieną netaikomi arba kuriems taikoma supaprastinta sienų kirtimo tvarka:
 - i) valstybės vadovų ir jų delegacijų narių pagal VII priedo 1 punktą;
 - ii) orlaivių pilotų ir kitų įgulos narių pagal VII priedo 2 punktą;
 - iii) jūrininkų pagal VII priedo 3 punktą;
 - iv) abipus sienos dirbančių asmenų pagal VII priedo 5 punktą;

- v) gelbėjimo tarnybų, policijos ir ugniagesių komandų darbuotojų, veikiančių ekstremaliųjų situacijų atveju, bei sienos apsaugos pareigūnų pagal VII priedo 7 punktą;
- vi) jūroje esančiuose įrenginiuose dirbančių darbuotojų pagal VII priedo 8 punktą;
- vii) kruizinių laivų įgulų ir keleivių pagal VI priedo 3.2.1, 3.2.2 ir 3.2.3 punktus;
- viii) asmenų, esančių pramoginiuose laivuose, kuriems netaikomi patikrinimai kertant sieną pagal VI priedo 3.2.4, 3.2.5 ir 3.2.6 punktus;
- (e) asmenų, kuriems netaikoma prievolė kirsti išorės sienas tik sienos perėjimo punktuose ir nustatytomis jų darbo valandomis pagal 5 straipsnio 2 dalį;
- (f) asmenų, kurie sienai kirsti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1931/2006 pateikia galiojantį vietinio eismo per sieną leidimą.

A ir b punktuose nurodytų šeimos narių duomenys į AIS neįvedami, net jei jie nelydi Sąjungos piliečio arba laisvo judėjimo teise besinaudojančio trečiosios šalies piliečio ir neprisijungia prie to asmens.“

(3) 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalies pirmoje pastraipoje įrašomas šis sakiny:

„Jeigu kelionės dokumentas turi elektroninę laikmeną (lustą), lusto duomenų autentiškumas patvirtinamas naudojant visą galiojančių sertifikatų seką, nebent tai neįmanoma dėl techninių priežasčių arba, jeigu kelionės dokumentą yra išdavusi trečioji šalis, dėl to, kad nėra galiojančių sertifikatų.“

b) 3 dalis iš dalies keičiama taip:

i) a punkto i, ii ir iii papunkčiai pakeičiami taip:

„i) trečiosios šalies piliečio tapatybės ir pilietybės bei kelionės dokumento galiojimo ir autentiškumo patikrinimą atitinkamose duomenų bazėse, visų pirma:

1) Šengeno informacinėje sistemoje;

2) Interpolo pavogtų ir pamestų kelionės dokumentų duomenų bazėje;

3) nacionalinėse duomenų bazėse, kuriose pateikiama informacija apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir negaliojančiais pripažintus kelionės dokumentus.

Atliekant šį patikrinimą, be kita ko, kruopščiai apžiūrimas kelionės dokumentas ieškant klastojimo ar padirbimo požymių.

Išskyrus trečiųjų šalių piliečius, kurių atvykimas turi būti registruojamas AIS, jeigu kelionės dokumente yra elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytas veido atvaizdas ir jeigu tas luste įrašytas veido atvaizdas yra teisėtai ir techniškai prieinamas, atliekant šį patikrinimą taip pat patikrinamas luste įrašytas veido atvaizdas, kuris elektroniniu

būdu palyginamas su vietoje nuskaitytu atitinkamo trečiosios šalies piliečio veido atvaizdu;

ii) patikrinimą, ar kartu su kelionės dokumentu, kai taikoma, yra reikalinga viza ar leidimas gyventi.

Jeigu leidime gyventi yra elektroninė laikmena (lustas), lusto duomenų autentiškumas patvirtinamas naudojant visą galiojančių sertifikatų seką, nebent tai neįmanoma dėl techninių priežasčių. Atliekant nuodugnius patikrinimus atvykstant taip pat sistemingai tikrinamas leidimo gyventi arba ilgalaikės vizos galiojimas SIS ir kitose atitinkamose duomenų bazėse ieškant informacijos tik apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir negaliojančiais pripažintus dokumentus^[21];

iii) jeigu asmenų atvykimas arba atsisakymas leisti jiems atvykti turi būti registruojamas AIS pagal šio reglamento 6a straipsnį, tokių asmenų tapatybės patikrinimą ir, jei taikoma, nustatymą pagal [Reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 21 straipsnio 4 dalį;“

ii) po a punkto iii papunkčio įterpiamas šis iii a papunktis:

„iii a) jeigu asmenų atvykimas arba atsisakymas leisti jiems atvykti turi būti registruojamas AIS pagal šio reglamento 6a straipsnį, patikrinimą, ar trečiosios šalies pilietis dar nėra pasiekęs ar viršijęs maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijoje trukmės, ir, jeigu trečiųjų šalių piliečiai turi vienkartinę arba dvikartinę vizą, patikrinimą, ar jie nėra viršiję didžiausio leidžiamų atvykimų skaičiaus, atliekant informacijos paiešką AIS pagal [Reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 21 straipsnį.“

iii) b punktas pakeičiamas taip:

„b) jeigu trečiosios šalies pilietis turi 6 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą vizą [arba kelionių vizą], atliekant nuodugnų atvykstančio asmens patikrinimą taip pat patikrinamas vizos autentiškumas, galiojimo teritorija ir laikas bei statusas ir, jei taikoma, vizos turėtojo tapatybė, atliekant informacijos paiešką VIS pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 767/2008²² 18 straipsnį;“

iv) g punkto i papunktis pakeičiamas taip:

„i) patikrinimas, ar trečiosios šalies pilietis turi dokumentą, kuris yra tinkamas kirsti sieną, ir, kai taikoma, kartu su dokumentu yra reikalinga viza ar leidimas gyventi. Dokumentas tikrinamas, be kita ko, ieškant informacijos atitinkamose duomenų bazėse, visų pirma Šengeno informacinėje sistemoje, Interpolo pavogtų ir pamestų kelionės dokumentų duomenų bazėje ir nacionalinėse duomenų bazėse, kuriose pateikiama informacija apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir negaliojančiais

²¹ Priėmus pasiūlymą COM(2015) 670/2, šias dalis gali reikėti dar pakoreguoti.

²² 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsiikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas).

pripažintus kelionės dokumentus^[23]. Išskyrus trečiųjų šalių piliečius, kurių išvykimas turi būti registruojamas AIS, jeigu kelionės dokumente yra elektroninėje laikmenoje (luste) įrašytas veido atvaizdas ir jeigu tas luste įrašytas veido atvaizdas yra teisėtai ir techniškai prieinamas, atliekant šį patikrinimą taip pat patikrinamas luste įrašytas veido atvaizdas, kuris elektroniniu būdu palyginamas su vietoje nuskaitytu atitinkamo trečiosios šalies piliečio veido atvaizdu.“

v) g punktas papildomas iv ir v papunkčiais:

„iv) jeigu asmenų išvykimas turi būti registruojamas AIS pagal šio reglamento 6a straipsnį, atliekamas tokių asmenų tapatybės patikrinimas ir, jei taikoma pagal [Reglamento, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 21 straipsnio 4 dalį, nustatymas;

v) jeigu asmenų išvykimas turi būti registruojamas AIS pagal šio reglamento 6a straipsnį, patikrinimas, ar trečiosios šalies pilietis neviršijo maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijoje trukmės, atliekant informacijos paiešką AIS pagal [Reglamento, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 21 straipsnį.“

vi) h punkto ii papunktis išbraukiamas.

vii) i punktas pakeičiamas taip:

„d) siekiant nustatyti bet kurio asmens, kuris gali neatitikti arba nebeatitinka atvykimo, buvimo arba gyvenimo valstybių narių teritorijoje sąlygų, tapatybę, gali būti atliekama informacijos paieška VIS pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 20 straipsnį ir AIS pagal [Reglamento, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 25 straipsnį.“

viii) įrašoma ši 9 dalis:

„9. Sienos apsaugos pareigūnas, atsižvelgdamas į informacijos paieškos AIS rezultatus, kuriuose, jei trečiosios šalies pilietis turi vizą, atsižvelgiama į atvykimų skaičių ir pagal 6 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą vizą leidžiamą buvimo trukmę, informuoja trečiosios šalies pilietį apie didžiausią leidžiamo trumpalaikio buvimo dienų skaičių;“

(4) Įterpiamas 8a straipsnis:

„8a straipsnis

Galimybė ES, EEE ir Šveicarijos piliečiams bei leidimo gyventi kortelę turintiems trečiųjų šalių piliečiams naudotis automatizuotos sienų kontrolės sistemomis

1. Jeigu įvykdomos 2 dalyje išvardytos sąlygos, naudotis automatizuotos sienų kontrolės sistemomis gali būti leidžiama šių kategorijų asmenims:

²³ Ši sąlyga numatyta pasiūlyme (COM(2015) 670/2), kuriuo iš dalies keičiamas ŠSK 7 straipsnis, ir bus įtraukta į privalomus laisvo judėjimo teise besinaudojančių asmenų patikrinimus. Atsižvelgiant į galutinę priimto teksto versiją, šį sakinį gali reikėti pakoreguoti.

- (a) Sąjungos piliečiams, kaip apibrėžta Sutarties 20 straipsnio 1 dalyje;
- (b) trečiųjų šalių piliečiams, kurie pagal Sąjungos bei jos valstybių narių ir tų trečiųjų šalių susitarimus turi Sąjungos piliečių teisėms lygiavertes teises laisvai judėti;
- (c) trečiųjų šalių piliečių, kurie yra Sąjungos piliečio šeimos nariai, kuriems taikoma Direktyva 2004/38/EB ir kurie turi toje direktyvoje nurodytą leidimo gyventi kortelę;
- (d) trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra trečiųjų šalių piliečių, pagal Sąjungos teisę besinaudojančių laisvo judėjimo teise, šeimos nariai ir kurie turi Direktyvos 2004/38/EB nurodytą leidimo gyventi kortelę.

2. Naudotis automatizuotos sienų kontrolės sistemomis leidžiama, jeigu įvykdomos visos šios sąlygos:

- (a) sienai kirsti pateiktas kelionės dokumentas turi elektroninę laikmeną (lustą) ir lusto duomenų autentiškumas patvirtinamas naudojant visą galiojančių sertifikatų seką;
- (b) sienai kirsti pateikto kelionės dokumento luste įrašytas veido atvaizdas, kuris yra techniškai prieinamas automatizuotai sistemai, kad galėtų būti patikrinta kelionės dokumento turėtojo tapatybė, luste įrašytą veido atvaizdą lyginant su vietoje nuskaitytu veido atvaizdu;
- (c) be to, trečiųjų šalių piliečiai, pagal Sąjungos teisę besinaudojantys laisvo judėjimo teise ir turintys galiojančią leidimo gyventi kortelę, atitinka šias sąlygas:
 - i) sienai kirsti pateikta leidimo gyventi kortelė turi elektroninę laikmeną (lustą) ir lusto duomenų autentiškumas patvirtinamas naudojant visą galiojančių sertifikatų seką;
 - ii) sienai kirsti pateiktos leidimo gyventi kortelės luste įrašytas veido atvaizdas, kuris yra techniškai prieinamas automatizuotai sistemai, kad galėtų būti patikrinta leidimo gyventi arba leidimo gyventi kortelės turėtojo tapatybė, luste įrašytą veido atvaizdą lyginant su vietoje nuskaitytu veido atvaizdu.

3. Jeigu šio straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos įvykdomos, 8 straipsnio 2 dalyje nustatyti patikrinimai kertant sieną atvykstant ir išvykstant ir pats sienos kirtimas gali būti vykdomi naudojant automatizuotos sienų kontrolės sistemą. Jeigu patikrinimai kertant sieną atvykstant ar išvykstant atliekami naudojant automatizuotos sienų kontrolės sistemą, be kita ko, sistemingai tikrinama, ar asmuo nekelia tikros, esamos ir pakankamai rimtos grėsmės valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams ar grėsmės visuomenės sveikatai, be kita ko, atliekant informacijos paiešką atitinkamose Sąjungos ir nacionalinėse duomenų bazėse, visų pirma Šengeno informacinėje sistemoje^[24].

²⁴ Panaši sąlyga numatyta pasiūlyme (COM(2015) 670/2), kuriuo iš dalies keičiamas ŠSK 7 straipsnis (po kodifikavimo, dabartinis 8 straipsnis), ir bus įtraukta į privalomus laisvo judėjimo teise besinaudojančių

4. Atvykstant ir išvykstant per savitarnos sistemą atliktų patikrinimų kertant sieną rezultatai pateikiami sienos apsaugos pareigūnui. Šis sienos apsaugos pareigūnas, atsižvelgdamas į patikrinimų kertant sieną rezultatus, leidžia atvykti arba išvykti, arba, priešingu atveju, tą asmenį siunčia pas sienos apsaugos pareigūną, kuris vykdo tolesnius patikrinimus.

5. Asmuo pas sienos apsaugos pareigūną siunčiamas tokiais atvejais:

- (a) jeigu neįvykdoma viena iš 2 dalyje išvardytų sąlygų;
- (b) jeigu gavus 8 straipsnio 2 dalyje numatytų patikrinimų atvykstant ar išvykstant rezultatus suabejojama dėl asmens tapatybės arba jeigu tie rezultatai parodo, kad asmuo kelia tikrą, esamą ir pakankamai rimtą grėsmę valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams ar grėsmę visuomenės sveikatai;
- (c) jeigu kyla abejonių.

6. Nedarant poveikio 4 dalies nuostatomis, sienos kirtimą prižiūrintis sienos apsaugos pareigūnas siųsti automatizuotos sienų kontrolės sistemą naudojančius asmenis pas sienos apsaugos pareigūną gali nuspręsti dėl kitų priežasčių.

7. Automatizuotos sienų kontrolės sistemų veikimą prižiūri sienos apsaugos pareigūnas, kuris yra atsakingas už naudotojų stebėjimą ir netinkamo, nesąžiningo ar neįprasto sistemos naudojimo nustatymą.“

(5) Įterpiamas šis 8b straipsnis:

„8b straipsnis

Galimybė leidimą gyventi turintiems trečiųjų šalių piliečiams naudotis automatizuotos sienų kontrolės sistemomis

1. Naudotis automatizuotos sienų kontrolės sistemomis leidimą gyventi turintys trečiųjų šalių piliečiai galėtų tuo atveju, jeigu įvykdomos visos šios sąlygos:

- (a) sienai kirsti pateiktas kelionės dokumentas turi elektroninę laikmeną (lustą) ir lusto duomenų autentiškumas patvirtinamas naudojant visą galiojančių sertifikatų seką;
- (b) sienai kirsti pateikto kelionės dokumento luste įrašytas veido atvaizdas, kuris yra teisėtai ir techniškai prieinamas automatizuotai sistemai, kad galėtų būti patikrinta kelionės dokumento turėtojo tapatybė, luste įrašytą veido atvaizdą lyginant su vietoje nuskaitytu jo veido atvaizdu;
- (c) sienai kirsti pateiktas leidimas gyventi turi elektroninę laikmeną (lustą) ir lusto duomenų autentiškumas patvirtinamas naudojant visą galiojančių sertifikatų seką;

asmenų patikrinimus. Atsižvelgiant į galutinę priimto teksto versiją, šis sakinyss gali tapti nebeaktualus arba nereikalingas.

- (d) sienai kirsti pateikto leidimo gyventi luste įrašytas veido atvaizdas, kuris yra techniškai prieinamas automatizuotai sistemai, kad galėtų būti patikrinta leidimo gyventi turėtojo tapatybė, luste įrašytą veido atvaizdą lyginant su vietoje nuskaitytu veido atvaizdu.

2. Jeigu 1 dalyje nustatytos sąlygos įvykdomos, taikytini patikrinimai kertant sieną atvykstant ir išvykstant ir pats sienos kirtimas gali būti vykdomi naudojant automatizuotos sienų kontrolės sistemą. Visų pirma:

- (a) atvykstantiems leidimą gyventi turintiems trečiųjų šalių piliečiams taikomi 8 straipsnio 2 dalyje ir 8 straipsnio 3 dalies a punkto i, ii, iv ir vi papunkčiuose nurodyti patikrinimai kertant sieną;
- (b) išvykstantiems leidimą gyventi turintiems trečiųjų šalių piliečiams taikomi 8 straipsnio 2 dalyje ir 8 straipsnio 3 dalies g punkto i, ii ir iii papunkčiuose nurodyti patikrinimai kertant sieną.

3. Atvykstant ir išvykstant per savitarnos sistemą atliktų patikrinimų kertant sieną rezultatai pateikiami sienos apsaugos pareigūnui. Šis sienos apsaugos pareigūnas, atsižvelgdamas į patikrinimų kertant sieną rezultatus, leidžia atvykti arba išvykti, arba, priešingu atveju, tą asmenį siunčia pas sienos apsaugos pareigūną.

4. Asmuo pas sienos apsaugos pareigūną siunčiamas tokiais atvejais:

- (a) jeigu neįvykdoma viena arba keletas iš 1 dalyje išvardytų sąlygų;
- (b) jeigu dėl 2 dalyje nustatytų patikrinimų atvykstant arba išvykstant rezultatų kyla abejonių dėl asmens tapatybės arba jeigu tie rezultatai parodo, kad tas asmuo laikomas grėsme bet kurios valstybės narės vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams arba visuomenės sveikatai;
- (c) jeigu 2 dalyje nustatyti patikrinimai atvykstant arba išvykstant parodo, kad neįvykdoma viena arba keletas atvykimo ar išvykimo sąlygų;
- (d) jeigu kyla abejonių.

5. Nedarant poveikio 4 dalies nuostatoms, sienos kirtimą prižiūrintis sienos apsaugos pareigūnas siųsti automatizuotos sienų kontrolės sistemą naudojančius asmenis pas sienos apsaugos pareigūną gali nuspręsti dėl kitų priežasčių.

6. Automatizuotos sienų kontrolės sistemų veikimą prižiūri sienos apsaugos pareigūnas, kuris yra atsakingas už naudotojų stebėjimą ir netinkamo, nesąžiningo ar neįprasto sistemos naudojimo nustatymą.“

(6) Įterpiamas šis 8c straipsnis:

„8c straipsnis

Savitarnos sistemų naudojimas išankstiniam duomenų registravimui AIS

1. Asmenys, kurių sienos kirtimas pagal 6a straipsnį turi būti registruojamas AIS, gali pasinaudoti savitarnos sistemomis savo asmens bylos duomenims AIS iš anksto užregistruoti, jeigu patikrinama, ar yra įvykdytos visos šios sąlygos:

- (a) sienai kirsti pateiktas kelionės dokumentas turi elektroninę laikmeną (lustą) ir lusto duomenų autentiškumas patvirtinamas naudojant visą galiojančių sertifikatų seką;
- (b) sienai kirsti pateikto kelionės dokumento luste įrašytas veido atvaizdas, kuris yra teisėtai ir techniškai prieinamas automatizuotai sistemai, kad galėtų būti patikrinta kelionės dokumento turėtojo tapatybė, luste įrašytą veido atvaizdą lyginant su vietoje nuskaitytu jo veido atvaizdu.

2. Pagal 1 dalį, savitarnos sistema patikrina, ar asmuo anksčiau buvo užregistruotas AIS, ir trečiosios šalies piliečio tapatybę, kaip nustatyta [Reglamento, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 21 straipsnio 2 dalyje.

3. Pagal [Reglamento, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS)] 21 straipsnio 4 dalį, savitarnos sistemoje tapatybė nustatoma pagal [Reglamento, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 25 straipsnį šiais atvejais:

- (a) jeigu 2 dalyje nurodytas patikrinimas parodo, kad trečiosios šalies piliečio duomenys neužregistruoti AIS;
- (b) jeigu nepavyksta patikrinti trečiosios šalies piliečio;
- (c) jeigu yra abejonių dėl trečiosios šalies piliečio tapatybės.

Be to, pagal [Reglamento, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 21 straipsnio 4 dalį, jeigu atliekamas tapatybės nustatymas AIS, taikomos šios nuostatos:

- (a) jeigu trečiųjų šalių piliečiams taikomas reikalavimas turėti vizą išorės sienoms kirsti ir jeigu naudojant Reglamento (EB) Nr. 767/2008 18 straipsnio 1 dalyje nurodytus duomenis VIS atlikta paieška parodo, kad asmuo yra užregistruotas VIS, pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 18 straipsnio 5 dalį atliekamas pirštų atspaudų patikrinimas, juos lyginant su saugomais VIS. Jeigu asmens nepavyko patikrinti pagal šio straipsnio 2 dalį, sienos apsaugos institucijos, laikydamosi Reglamento (EB) Nr. 767/2008 20 straipsnio, pasinaudoja VIS duomenimis asmens tapatybei nustatyti.
- (b) jeigu trečiosios šalies piliečiams netaikomas reikalavimas turėti vizą išorės sienoms kirsti ir jeigu nustatant tapatybę pagal [Reglamentą, kuriuo nustatoma atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 25 straipsnį AIS nerandama šių asmenų duomenų, pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 19a straipsnį atliekama informacijos paieška VIS.

4. Jeigu asmens duomenys neužregistruoti AIS pagal 2 ir 3 dalis, taikomos šios nuostatos:

- (a) trečiųjų šalių piliečiai, kuriems taikomas reikalavimas turėti vizą išorės sienoms kirsti, naudodamiesi savitarnos sistema, AIS iš anksto užregistruoja [Reglamento, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 14 straipsnio 1 dalyje išvardytus duomenis, o trečiųjų šalių piliečiai, kuriems netaikomas reikalavimas turėti vizą išorės sienoms kirsti, naudodamiesi savitarnos sistema, AIS iš anksto užregistruoja duomenis, išvardytus [Reglamento, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 15 straipsnio 1 dalyje;

- (b) po to šis asmuo siunčiamas pas sienos apsaugos pareigūną, kuris:
 - (a) iš anksto užregistruoja tuos būtinus duomenis, kurių nebuvo galima surinkti naudojant savitarnos terminalą,
 - (b) patikrina:
 - a) ar savitarnos sistemoje panaudotas kelionės dokumentas atitinka priešais sienos apsaugos pareigūną esančio asmens turimą dokumentą;
 - b) ar vietoje nuskaitytas atitinkamo asmens veido atvaizdas atitinka veido atvaizdą, kurio duomenys buvo surinkti per savitarnos sistemą;
 - c) ir, jeigu asmenys neturi pagal Reglamentą (EB) Nr. 539/2001 reikalaujamos vizos, ar vietoje nuskaityti atitinkamo asmens pirštų atspaudai atitinka pirštų atspaudus, kurių duomenys buvo surinkti per savitarnos sistemą;
 - (c) kai priimtas sprendimas leisti arba neleisti atvykti, patvirtina asmens bylą AIS ir įveda [Reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 14 straipsnio 2 dalyje, 16 straipsnio 1 arba 3 dalyje numatytus duomenis.

5. Jeigu dėl 2, 3 ir 4 dalyse nustatytų veiksmų asmens duomenys yra užregistruoti AIS, savitarnos sistema patikrina, ar reikia atnaujinti kuriuos nors iš duomenų, išvardytų [Reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 14 straipsnio 1 dalyje arba 15 straipsnio 1 dalyje. Be to, jeigu asmens duomenys yra užregistruoti AIS, bet trečiosios šalies pilietis valstybės narės, kuriai taikomas Reglamentas (EB) Nr. 767/2008, išorės sienas ketina kirsti pirmą kartą nuo jo asmens bylos sukūrimo, atliekama informacijos paieška VIS, kaip nurodyta [Reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 21 straipsnio 5 dalyje.

6. Jeigu pagal 5 dalį patvirtinama, kad AIS yra užregistruota ankstesnė to asmens byla, bet jo asmens bylą reikia atnaujinti, taikomos šios nuostatos:

- (a) naudodamasis savitarnos sistema, asmuo iš anksto užregistruoja atnaujintus duomenis AIS;
- (b) asmuo siunčiamas pas sienos apsaugos pareigūną. Tas sienos apsaugos pareigūnas patikrina, ar atnaujinti duomenys, kurie buvo iš anksto užregistruoti per savitarnos sistemą, yra teisingi, ir, kai priimtas sprendimas leisti arba atsisakyti leisti atvykti, atnaujina asmens bylą pagal [Reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 13 straipsnio 2 dalį.

7. Savitarnos sistemų veikimą prižiūri sienos apsaugos pareigūnas, kuris yra atsakingas už netinkamo, nesąžiningo ar neįprasto sistemos naudojimo nustatymą.“

(7) Įterpiamas šis 8d straipsnis:

„8d straipsnis

Savitarnos sistemų ir (arba) e. vartų naudojimas, kai kirsti sieną ketina trečiųjų šalių

piliečiai, kurių sienos kirtimas turi būti registruojamas AIS

1. Asmenims, kurių sienos kirtimas pagal 6a straipsnį turi būti registruojamas AIS, gali būti leista pasinaudoti savitarnos sistema, kad būtų atlikti jų patikrinimai kertant sieną, jeigu įvykdomos visos šios sąlygos:

- (a) sienai kirsti pateiktas kelionės dokumentas turi elektroninę laikmeną (lustą) ir lusto duomenų autentiškumas patvirtinamas naudojant visą galiojančių sertifikatų seką;
- (b) sienai kirsti pateikto kelionės dokumento luste įrašytas veido atvaizdas, kuris yra teisėtai ir techniškai prieinamas automatizuotai sistemai, kad galėtų būti patikrinta kelionės dokumento turėtojo tapatybė, luste įrašytą veido atvaizdą lyginant su vietoje nuskaitytu jo veido atvaizdu;
- (c) asmuo jau yra užregistruotas arba iš anksto užregistruotas AIS.

2. Jeigu 1 dalyje nustatytos sąlygos įvykdomos, patikrinimai atvykstant ir išvykstant, nustatyti 8 straipsnio 2 dalyje ir 3 dalies a ir b punktuose arba to straipsnio 2 dalyje ir 3 dalies g ir h punktuose, gali būti atlikti naudojant savitarnos sistemą. Jeigu patikrinimai kertant sieną atliekami naudojant automatizuotos sienų kontrolės sistemą, vykdant patikrinimus išvykstant atliekami ir patikrinimai, nustatyti 8 straipsnio 3 dalies h punkte.

3. Atvykstant ir išvykstant per savitarnos sistemą atliktų patikrinimų kertant sieną rezultatai pateikiami sienos apsaugos pareigūnui. Šis sienos apsaugos pareigūnas, atsižvelgdamas į patikrinimų kertant sieną rezultatus, leidžia atvykti arba išvykti, arba, priešingu atveju, tą asmenį siunčia pas sienos apsaugos pareigūną.

4. Asmuo pas sienos apsaugos pareigūną siunčiamas tokiais atvejais:

- (a) jeigu neįvykdoma viena arba keletas iš 1 dalyje išvardytų sąlygų;
- (b) jeigu 2 dalyje nustatyti patikrinimai atvykstant arba išvykstant parodo, kad neįvykdoma viena arba keletas atvykimo ar išvykimo sąlygų;
- (c) jeigu dėl 2 dalyje nustatytų patikrinimų atvykstant arba išvykstant rezultatų kyla abejonių dėl asmens tapatybės arba jeigu tie rezultatai parodo, kad tas asmuo laikomas grėsme bet kurios valstybės narės vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams arba visuomenės sveikatai;
- (d) jeigu kyla abejonių;
- (e) jeigu nėra e. vartų.

5. Be 4 dalyje nurodytų atvejų, sienos kirtimą prižiūrintis sienos apsaugos pareigūnas siųsti savitarnos sistemą naudojančius asmenis pas sienos apsaugos pareigūną gali nuspręsti dėl kitų priežasčių.

6. Asmenims, kurių sienos kirtimas pagal 6a straipsnio 1 dalį turi būti registruojamas AIS ir kurie pasinaudojo savitarnos sistema, kad būtų atlikti jų patikrinimai kertant sieną, gali būti leista naudotis e. vartais. Jeigu pasinaudojama e. vartais, atvykimo ir (arba) išvykimo įrašas

atitinkamai užregistruojamas ir, kaip nustatyta [Reglamento, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 13 straipsnyje, susiejamas su atitinkama asmens byla, kai siena kertama per e. vartus. Jeigu e. vartai nesujungti su savitarnos sistema, prie e. vartų atliekamas naudotojo tapatybės patikrinimas siekiant patvirtinti, kad e. vartais besinaudojantis asmuo yra tas pats asmuo, kuris pasinaudojo savitarnos sistema. Šis patikrinimas atliekamas naudojant bent vieną biometrinį identifikatorių.

7. Jeigu 8d straipsnio 1 dalies a ir (arba) b punkte išvardytos sąlygos neįvykdytos, dalis patikrinimų kertant sieną atvykstant ir išvykstant, nustatytą 8 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose, taip pat to straipsnio 3 dalies g ir h punktuose, gali būti atlikta naudojant savitarnos sistemą. Jeigu sienos apsaugos pareigūnas techniškai gali ir jam pagal teisės aktus leidžiama gauti per savitarnos sistemą atliktų patikrinimų kertant sieną rezultatus ir tie duomenys rodo, kad patikrinimų rezultatai yra teigiami, jis gali atlikti tik tuos 8 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose, taip pat to straipsnio 3 dalies g ir h punktuose nustatytus patikrinimus, kurių nebuvo galima atlikti per savitarnos sistemą. Be to, sienos apsaugos pareigūnas patikrina, ar savitarnos sistemoje panaudotas kelionės dokumentas atitinka priešais sienos apsaugos pareigūną esančio asmens turimą dokumentą.

8. Savitarnos sistemų ir e. vartų veikimą prižiūri sienos apsaugos pareigūnas, kuris yra atsakingas už netinkamo, nesąžiningo ar neįprasto sistemos ir (arba) e. vartų naudojimo nustatymą.“

(8) Įterpiamas šis 8e straipsnis:

„8e straipsnis

Nacionalinės supaprastinimo programos

1. Kiekviena valstybė narė gali nustatyti savanorišką programą, kad trečiųjų šalių piliečiai, apibrėžti 2 straipsnio 6 dalyje, arba konkrečios trečiosios šalies piliečiai, neturintys teisės laisvai judėti, kirsdami valstybės narės išorės sieną galėtų pasinaudoti pagal šio straipsnio 2 dalį supaprastinta tvarka.

2. Nukrypstant nuo 8 straipsnio 3 dalies a punkto, kai atliekami tokios valstybės narės išorės sieną kertančių šio straipsnio 1 dalyje nurodytų trečiųjų šalių piliečių, kuriems suteikta teisė dalyvauti programoje, nuodugnūs patikrinimai jiems atvykstant, 8 straipsnio 3 dalies a punkto iv ir v papunkčiuose nurodyti aspektai gali būti nenagrinėjami, jeigu įvykdomos šios sąlygos:

- (a) valstybė narė iš anksto įvertina trečiųjų šalių piliečius, teikiančius prašymą naudotis šia programa;
- (b) a punkte nurodytą išankstinį vertinimą atlieka vizų arba sienos apsaugos institucijos, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 767/2008 4 straipsnio 3 dalyje, arba institucijos, kurioms pagal nacionalinės teisės aktus pavesta atlikti asmenų patikrinimus išorės sienų perėjimo punktuose pagal šį reglamentą;
- (c) b punkte nurodytos institucijos teisę dalyvauti programoje suteikia tik tuo atveju, jeigu įvykdomos šios būtiniausios sąlygos:
 - i) prašymą pateikęs asmuo atitinka šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nustatytas atvykimo sąlygas;

- ii) prašymą pateikusio asmens pateiktas kelionės dokumentas, viza ir (arba) leidimas gyventi yra galiojantis ir nėra netikras, suklastotas arba padirbtas;
 - iii) prašymą pateikęs asmuo įrodo poreikį arba pagrindžia ketinimą dažnai arba reguliariai keliauti;
 - iv) prašymą pateikęs asmuo įrodo savo sąžiningumą ir patikimumą, visų pirma, jei taikoma, įrodydamas, kad ankstesnės riboto teritorinio galiojimo vizos buvo teisėtai panaudotos, taip pat įrodydamas savo ekonominę padėtį kilmės šalyje ir tikrą ketinimą laiku išvykti iš valstybių narių teritorijos. Pagal [Reglamento, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 23 straipsnį, šio straipsnio b punkte nurodytos institucijos turi galimybę atlikti informacijos paiešką AIS, kad galėtų patikrinti, ar prašymą pateikęs asmuo anksčiau nėra viršijęs maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijoje trukmės;
 - v) prašymą pateikęs asmuo pagrindžia numatomo buvimo tikslą ir sąlygas;
 - vi) prašymą pateikęs asmuo turi pakankamai pragyvenimo lėšų ir planuojamo buvimo trukmei, ir grįžimui į kilmės arba gyvenamosios vietos šalį, arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;
 - vii) prašymą pateikęs asmuo nėra asmuo, dėl kurio Šengeno informacinėje sistemoje (SIS) buvo paskelbtas perspėjimas;
 - viii) prašymą pateikęs asmuo nėra laikomas keliančiu grėsmę bet kurios valstybės narės viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, ypač jei valstybių narių nacionalinėse duomenų bazėse nėra įvesta perspėjimo neleisti atvykti dėl tų pačių priežasčių;
- (d) teisė dalyvauti programoje suteikiama ne ilgesniam nei vienu metų laikotarpiui;
 - (e) valstybė narė kasmet pakartotinai įvertina kiekvieno trečiosios šalies piliečio, kuriam suteikta teisė dalyvauti programoje, padėtį, kad įsitikintų, jog, remiantis atnaujinta informacija, prašymą pateikęs asmuo tebeatitinka 8e straipsnio 2 dalies c punkte nustatytas sąlygas;
 - (f) atliekant nuodugnius patikrinimus atvykstant ir išvykstant, kaip nustatyta 8 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose, taip pat patikrinama trečiosios šalies piliečio, kuris naudojasi programa, tapatybė ir tai, ar to trečiosios šalies piliečio teisė dalyvauti programoje, yra galiojanti;
 - (g) b punkte nurodytos institucijos nedelsdamos atšaukia trečiosios šalies piliečiui suteiktą teisę dalyvauti programoje:
 - i) jeigu paaiškėja, kad nesilaikyta sąlygų, kuriomis suteikiama teisė dalyvauti programoje;
 - ii) jeigu paaiškėja, kad nebesilaikoma sąlygų, kuriomis suteikiama teisė dalyvauti programoje.

Tikrinant, ar prašymą pateikęs asmuo atitinka a, b ir c punktuose nustatytas sąlygas, ypač atidžiai vertinama, ar prašymą pateikęs asmuo kelia neteisėtos imigracijos riziką arba ar kelia grėsmę valstybės (-ių) narės (-ių) saugumui ir ar prašymą pateikęs asmuo ketina leidžiamo buvimo laikotarpiu išvykti iš valstybės (-ių) narės (-ių) teritorijos.

Pragyvenimo lėšos, reikalingos numatomam buvimui, įvertinamos atsižvelgiant į numatomo buvimo trukmę bei tikslą (-us) ir remiantis vidutinėmis ekonomiško būsto ir maisto kainomis atitinkamoje (-ose) valstybėje (-ėse) narėje (-ėse), kurios pagrįstos valstybių narių pagal 39 straipsnio 1 dalies c punktą nustatytomis orientacinėmis kainomis. Rėmimo ir (arba) asmens apgyvendinimo įrodymas taip pat gali būti įrodymas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų.

Prašymo nagrinėjimas visų pirma grindžiamas pateiktų dokumentų autentiškumu bei patikimumu ir prašymą pateikusio asmens padarytų pareiškimų tikrumu bei patikimumu. Jeigu už prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė turi abejonių dėl prašymą pateikusio asmens, jo teiginių arba pateiktų patvirtinamųjų dokumentų, ji, prieš priimdama sprendimą dėl prašymo, gali pasitarti su kitomis valstybėmis narėmis.

4. Savo nacionalinę programą pagal šį straipsnį nustačiusios dvi ar daugiau valstybių narių gali tarpusavyje sudaryti susitarimą, kad užtikrintų, jog jų nacionalinių programų naudos gavėjai galėtų naudotis kitoje (-se) nacionalinėje (-se) programoje (-se) pripažįstama supaprastinta tvarka. Tokio susitarimo kopija Komisijai persiunčiama per vieną mėnesį nuo jo sudarymo.

5. Komisija iki trečiųjų šio straipsnio taikymo metų pabaigos Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia jo įgyvendinimo vertinimą. Remdamiesi tuo vertinimu, Europos Parlamentas arba Taryba gali paprašyti Komisijos pasiūlyti sukurti Sąjungos programą dažnai keliaujantiems ir iš anksto įvertintiems trečiųjų šalių piliečiams.“

(9) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Net ir sušvelninus patikrinimus, sienos apsaugos pareigūnas, laikydamasis 6a straipsnio, įveda duomenis į AIS. Kai duomenų negalima įvesti elektroniniu būdu, jie įvedami ranka.“

b) įterpiama ši 3a dalis:

„3a. Jeigu nėra techninių galimybių įvesti duomenis į centrinę AIS sistemą arba centrinę AIS sistema neveikia, taikomos šios nuostatos:

i) nukrypstant nuo šio reglamento 6a straipsnio, [Reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 14, 15, 16, 17 ir 18 straipsniuose nurodyti duomenys laikinai saugomi nacionalinėje vienodoje sąsajoje, apibrėžtoje [Reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 6 straipsnyje. Jeigu tai neįmanoma, duomenys laikinai saugomi vietoje. Abiem atvejais duomenys į AIS centrinę sistemą įvedami, kai tik pašalinamos techninės kliūtys arba sistema pradeda veikti. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių ir pasirūpina būtina infrastruktūra, įranga ir ištekliais, siekdamos užtikrinti, kad tokius duomenis laikinai saugoti vietoje būtų galima bet kuriuo metu ir visuose jų sienų perėjimo punktuose;

ii) nukrypstant nuo 8 straipsnio 3 dalies a punkto iii papunkčio ir to straipsnio 3 dalies g punkto iv papunkčio, jei tai techniškai įmanoma, 6 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą vizą [arba kelionių vizą] turinčių trečiųjų šalių piliečių tapatybė tikrinama tiesiogiai atliekant informacijos paiešką VIS, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 767/2008 18 straipsnyje .“

(10) 10 straipsnis papildomas 3a dalimi:

„3a. Kai valstybės narės nusprendžia naudoti automatizuotos sienų kontrolės sistemas, e. vartus ir (arba) savitarnos sistemas, jos naudoja III priedo D dalyje nurodytus ženklus atitinkamoms eismo juostoms žymėti.“

(11) 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„11 straipsnis

Kelionės dokumentų antspaudavimas

1. Jeigu tai aiškiai nustatyta nacionalinės teisės aktuose, valstybė narė gali antspauduoti jos išduotą leidimą gyventi turinčių trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentą jiems atvykstant ir išvykstant.

2. Antspaudavimui taikomos praktinio pobūdžio priemonės nustatytos IV priede.“

(12) 12 straipsnis pakeičiamas taip:

„12 straipsnis

Buvimo trukmės sąlygų atitikimo prielaidos

1. Nepažeidžiant 12a straipsnio nuostatų, jeigu valstybės narės teritorijoje esantis trečiosios šalies pilietis nėra užregistruotas AIS arba šio asmens atvykimo ir (arba) išvykimo įrašė nėra duomenų apie išvykimo datą pasibaigus leidžiamo buvimo laikotarpiui, kompetentingos institucijos gali daryti prielaidą, kad šis asmuo neatitinka arba nebeatitinka buvimo valstybių narių teritorijoje trukmės sąlygų.

2. Ši prielaida netaikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurie gali bet koku būdu pateikti patikimų įrodymų, kad jie pagal Sąjungos teisę naudojasi laisvo judėjimo teise arba turi leidimą gyventi ar ilgalaikę vizą. Kai taikytina, taikomas [Reglamento, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 32 straipsnis.

3. 1 dalyje nurodyta prielaida gali būti paneigta, jeigu asmuo bet koku būdu pateikia patikimų įrodymų, pavyzdžiui, transporto bilietus arba buvimo už valstybės narės teritorijos ribų ar ankstesnio leidimo gyventi arba ilgalaikės vizos galiojimo laikotarpio pabaigos įrodymų, rodančių, kad jis laikėsi trumpalaikio buvimo trukmės sąlygų.

Tokiais atvejais kompetentingos institucijos taiko [Reglamento, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 18 straipsnyje nustatytą tvarką.

4. Jeigu 1 dalyje nurodyta prielaida nepaneigiama, kompetentingos institucijos gali išsiųsti trečiosios šalies pilietį iš atitinkamos valstybės narės teritorijos.

Trečiosios šalies pilietį, kuris įrodo turintis laisvo judėjimo teisę pagal Sąjungos teisę, gali išsiųsti tik kompetentingos atitinkamos valstybės narės teritorijos sienos apsaugos ir imigracijos institucijos pagal Direktyvą 2004/38/EB.“

(13) Įterpiamas 12a straipsnis:

„12a straipsnis

Pereinamasis laikotarpis ir pereinamojo laikotarpio priemonės

1. Siekdamas patikrinti, ar atvykstantis asmuo nebuvo atvykęs daugiau kartų negu leidžiama pagal vienkartinę arba dvikartinę vizą, ir atvykimo bei išvykimo metu patikrinti, ar trumpalaikiam buvimui atvykstantis asmuo nėra viršijęs maksimalios leidžiamo buvimo trukmės, kompetentingos sienos apsaugos institucijos šešis mėnesius nuo AIS veikimo pradžios buvimą valstybių narių teritorijoje per 180 dienų iki atvykimo arba išvykimo vertina tikrindami ne tik AIS užregistruotus atvykimo ir (arba) išvykimo duomenis, bet ir kelionės dokumentuose esančius spaudus.

2. Jeigu asmuo yra atvykęs į valstybių narių teritoriją ir iki AIS veikimo pradžios iš jos dar nėra išvykęs, AIS sukuriamas asmens byla ir to atvykimo diena į atvykimo ir (arba) išvykimo įrašą pagal [Reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 14 straipsnio 2 dalį įrašoma tam asmeniui išvykstant. Ši taisyklė neapribojama 1 dalyje nurodytu šešių mėnesių nuo AIS veikimo pradžios laikotarpiu. Esant atvykimo spaudos datos ir AIS užregistruotų duomenų neatitikimui, pirmenybė teikiama atitinkamam spaudui.“

(14) 14 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 2 dalis papildoma trečia pastraipa:

„Trečiųjų šalių piliečių, kuriems neleista atvykti trumpalaikiam buvimui [arba turint kelionių vizą], duomenys į AIS įvedami pagal šio reglamento 6a straipsnio 2 dalį ir [Reglamento, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS),] 16 straipsnį.“

(b) 3 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Nedarant poveikio jokiai kompensacijai, skirtai pagal nacionalinę teisę, atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi teisę į duomenų, įvestų į AIS, ir (arba) į perbraukto atvykimo spaudos ir visų kitų padarytų perbraukimų ar papildymų korekciją, kurią atliktų sprendimą neleisti atvykti priėmusi valstybė narė, jeigu išnagrinėjus skundą būtų nustatyta, kad sprendimas neleisti atvykti buvo nepagrįstas.“

(15) III, IV ir V priedai iš dalies keičiami pagal šio reglamento priedą.

(16) VIII priedas išbraukiamas.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo.

Jis taikomas nuo AIS veikimo pradžios dienos, kurią nustatys Komisija pagal [Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. XXX, kuriuo sukuriamas atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo duomenys ir nustatomos priegios prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos] 60 straipsnį.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

*Europos Parlamento vardu
Pirmininkas*

*Tarybos vardu
Pirmininkas*